

Kursplan

för kurs på grundnivå

Barns språkutveckling: likheter och skillnader

Childrens' Language Development: Mainstream And Variation

15.0 Högskolepoäng

15.0 ECTS credits

Kurskod:	UQ121F
Gäller från:	VT 2010
Fastställd:	2010-01-14
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Ämne	Specialpedagogik

Beslut

Kursen ges som fristående kurs i ämnet specialpedagogik.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd på delegation av prefekten 2010-01-14.

Denna kursplan gäller fr.o.m. termin V10.

Beslut om upphävande är fattat av institutionsstyrelsen vid specialpedagogiska institutionen den 2020-12-08.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Förskollärarexamen, lärarexamen.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DK11	Barns språkutveckling - likheter och skillnader	15

Kursens innehåll

Kursinnehållet behandlar forskning om tidig språk-, läs- och skrivutveckling och belyser barns varierande språkutveckling ur ett pedagogiskt och utvecklingspsykologiskt perspektiv med fokus på tidiga preventiva insatser. Studenten kommer att prova, redogöra för och motivera centrala språkutvecklande moment/insatser, då det gäller det dagliga och långsiktiga språkutvecklande arbetssättet i förskola/skola på såväl individ som gruppnivå för barn med varierande språkliga förmågor i syfte att stimulera språkutveckling samt förhindra så mycket som möjligt av framtida läs- och skrivproblem.

Förväntade studieresultat

Efter att ha genomgått kursen ska studenten kunna:

- Kritisks granska forskning och litteratur inom området
- Förklara och använda centrala begrepp
- Redogöra för barns varierande språkutveckling från spädbarnsåren fram till skolstart utifrån flera aspekter (t.ex. uttal, ordförråd, grammatik)
- Ge exempel på variation i språkutveckling och kunna ange flera orsaker till detta
- Kartlägga och utvärdera förskole/skolverksamhet och med utgångspunkt från barns språkutveckling motivera ev. förändringar i verksamheten genom ett forskningsanknutet synsätt utifrån hela barngruppens och/eller ett enskilt barns perspektiv
- Redogöra för uppväxtmiljöns betydelse för barns språkutveckling

- Känna till instrument och metoder för kartläggning av barns språkutveckling under förskoleåren

Undervisning

Undervisningsform och arbetssätt utgörs av föreläsningar, fältstudier, litteraturseminarier och grupparbeten.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras dels genom en individuell skriftlig examinationsuppgift, dels genom muntligt redovisade gruppuppgifter.

Den skriftliga examinationsuppgiften bedöms enligt en sjugradig betygsskala (A-F). Muntligt redovisade gruppuppgifter bedöms med godkänt (G) eller underkänt (U).

För att erhålla godkänt betyg på kursen krävs betyget godkänt vid muntlig redovisning av gruppuppgifter samt lägst betyget E på den individuella skriftliga examinationsuppgiften.

Betygsättning på kurs sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov har rätt att genomföra fyra ytterligare prov så länge kursen ges, för att uppnå betyget E.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomföra förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov två gånger av en examinator, har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på provet. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs högst tre gånger under en tvåårsperiod efter det att kursplanen slutat gälla. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Med prov jämföras också andra obligatoriska moment eller delmoment i kursen.

Kurslitteratur

Doverborg, E. & Pramling, I. (2005). *Förskolebarn i matematikens värld*. Stockholm: Liber. (147 s).

Herrlin, K. & Lundberg, I. (2005). *God läsutveckling. Kartläggning och övningar*. Stockholm: Natur och Kultur. (72 s).

Håkansson, G. (2003). *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. Lund : Studentlitteratur. (217 s.)

Juhlin, L. (2009). *Tala ut och prata på*. Lund: Studentlitteratur. (330 s).

Melin, L. (2004). *Språkpsykologi. Hur vi talar, lyssnar, läser, skriver och minns*. Stockholm: Liber AB. (134 s).

Resnick, L. B. & Snow, C. E. with the New Standards Speaking and Listening Committee. (2009). *Speaking and listening for preschool through third grade*. New Standards (Organization). Newark, Del. : International Reading Association.

Snow, C., Burns, M. & Griffin, P. (1998). *Preventing reading difficulties in young children*. Washington, DC: National Academic Press. (kap. 4, 5, och 8, s. 100-172, 247-273. 98 s.). Finns att hämta på nätet: http://eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/15/38/c8.pdf

Westerlund, M. (2009). *Barn i början □ språkutveckling i förskoleåldern*. Stockholm: Natur och kultur. (185 s).

En valfri artikel (gruppredovisning)

Björklund, E. (2008). Kap. 4 och Summary. I *Att erövra litteracitet. Små barns kommunikativa möten med*

berättande, bilder, text och tecken i förskolan. Göteborg Studies in Educational Sciences, 270. Göteborgs universitet, 67-90 samt 249-261.

Borovsky, A. & Elman, J. (2006). Language input and semantic categories: a relation between cognition and early word learning. *Child Language*, 33, 759-790.

Leppänen, U., Aunola, K., Niemi, P. & Nurmi, J.-E. (2007). Letter knowledge predicts Grade 4 reading fluency and reading comprehension. *Learning and Instruction* 18, 548-564.

Lundberg, I. (2006). Early language development as related to the acquisition of reading. *European Review*, 14(1), p 65-79.

Pressley, M. et al. (2001). A study of effective first-grade literacy instruction. *Scientific Studies of reading*, 5(1), 35-58.

Murray, A., Bronwyn, S. F., Crowe, L. K. et al. (2006). The language environment of toddlers in center-based care versus home settings. *Early childhood Education Journal*, 34(3), 233-23.

Whitehurst, G. J. & Lonigan, G. J. (1998). Child development and emergent literacy. *Child Development*, 69(3), 848-872.

Valbar litteratur (ca 200 s.)

Ahlström, M. (2000). *Hörselskadade barn i samspel och kommunikation*. Akademiska avh. Stockholm: Psykologiska institutionen, Stockholms universitet. (200 s.)

Bjar, Louise & Frylmark, Astrid (red.) (2009). *Barn läser och skriver: specialpedagogiska perspektiv*. Lund: Studentlitteratur. (312 s.)

Bjar, L. (red.) (2006). *Det hänger på språket: lärande och språkutveckling i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur. (439 s.)

Björklund, E. (2008). Att erövra litteracitet. Små barns kommunikativa möten med berättande, bilder, text och tecken i förskolan. *Göteborg Studies in Educational Sciences*, 270. Göteborgs universitet. (280 s.)

Blom, I. & Sjöberg, M. (2000). *Att leva med språkstörning*. Jönköping: Bilda förlag. (140 s.)

Dominkovic, K. & Eriksson, Y. & Fellenius, K. (2006). *Läsa högt för barn*. Lund: Studentlitteratur. (158 s.)

Edwards, A. (2009). *Bilderbokens mångfald*. Stockholm: Natur och kultur. (149 s.)

Eriksen Hagtvét, B. (1990/2009). *Skriftsspråkutveckling genom lek. Hur skriftspråket kan stimuleras i förskolan*. Stockholm: Natur och Kultur. (158 s.)

Eriksen Hagtvét, B. (2006). *Språkstimulering. Del 2: Aktiviteter och åtgärder i förskoleåldern*. Stockholm: Natur och Kultur. (255 s.)

Hagtvét, B. (2004). *Språkstimulering. Del 1 Tal och skrift i förskoleåldern*. Stockholm: Natur och Kultur. (195 s.)

Hart, B. & Risley, T. R. (1995). *Meaningful Differences in the Everyday Experience of Young American Children*. Baltimore: Brookes Publishing Company. (256 s.)

Håkansson, G. (198/2008). *Språkinläring hos barn*. Lund: Studentlitteratur. (130 s.)

Lagercrantz, H. (2005). *I barnets hjärna*. Stockholm: Bonnier fakta. (175 s.)

Lundberg, I. (2006). *Bornholmsmodellen □ vägen till läsning. Språklekar i förskoleklass*. Stockholm: Natur och kultur.

Samelsson, S. m.fl. (2009). *Dyslexi och andra svårigheter med skriftspråket*. Stockholm: Natur och kultur. (347 s.)

1 valfri artikel (20-40 sidor)

om dövhet, ADHD, Aspergers syndrom, autism eller språkstörning